

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 11 0 U 030286 22 Uvp
Banjaluka, 21. marta 2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Strahinje Ćurkovića, predsjednika vijeća, Merside Bjelobrč i Božane Vulić, članova vijeća, uz učešće zapisničara Nataše Božić, u upravnom sporu po tužbi tužioca M.T. iz G., N.T., kojeg zastupa punomoćnik R.Lj. Đ., advokat iz G., protiv rješenja tuženog JU Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske, broj: ... od 17. septembra 2021. godine, u predmetu ostvarivanja prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci, broj: 11 0 U 030286 21 U od 23. marta 2022. godine, u sjednici vijeća održanoj 21. marta 2024. godine, donosi

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužioca za naknadu troškova spora za sastav zahtjeva, u ukupnom iznosu od 1.316,25 KM, kao neosnovan.

Obrazloženje

Pobijanom presudom se odbija tužba protiv uvodno označenog akta tuženog, te odbija zahtjev tužioca za naknadu troškova spora, kao neosnovan. Osporenim aktom se odbija žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Filijale B., broj: ... od 17. juna 2021. godine, kojim se odbija zahtjev tužioca za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti, kao neosnovan.

Odbijanje tužbe sud obrazlaže stavom da je osporeni akt pravilan i na zakonu zasnovan. Pozivajući se na odredbe članova 36. stav 1. tačka a), 38. stav 1., 39. stav 1. tačka e) i 47. stav 1. tačka b) Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 30/10, 102/12 i 94/19, u daljem tekstu: Zakon), te na odredbe članova 3. stav 1. tačka 1., 17. i 28. stav 1. i 2. Zakona o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 114/17, 112/19, 49/21 i 119/21), sud navodi da je nesporno da je tužilac u periodu od 1. avgusta 2013. godine do 18. maja 2021. godine, bio neprekidno zaposlen kod poslodavca „T.f.“ d.o.o. N.T., te da poslodavac, kao uplatilac doprinosa, u smislu člana 17. Zakona o doprinosima, ima dospjele prijavljene, a neizmirene obaveze po osnovu uplata doprinosa. Da bi tužilac ostvario pravo na novčanu naknadu iz člana 36. stav 1. tačka a) Zakona, potrebno je da za vrijeme propisanog minimalnog trajanja osiguranja ima uplaćen doprinos za osiguranje od nezaposlenosti, u skladu sa propisima kojima se uređuju doprinosi, kako propisuje član 38. stav 1. Zakona. Kako poslodavac, kao uplatilac doprinosa, ima dospjele

prijavljene, a neizmirene obaveze po osnovu doprinosa, na šta ukazuje poresko uvjerenje, broj: ... od 16. septembra 2021. godine, jasno se može zaključiti da nisu ispunjeni uslovi da se udovolji zahtjevu tužioca, jer u posljednjih 12 mjeseci, nema 8 mjeseci na koje je uplaćen doprinos za osiguranje od nezaposlenosti. Činjenica da nadzor nad primjenom Zakona o doprinosima vrši Ministarstvo finansija, a nadzor nad obračunavanjem i plaćanjem doprinosa vrši Poreska uprava Republike Srpske, u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa kojim se uređuje poreski postupak, bez uticaja je na ovu upravnu stvar, jer je tužilac, kao obveznik doprinosa iz člana 3. stav 1. tačka 1. Zakona o doprinosima, imao mogućnost da pokrene mehanizme zaštite pred nadležnim organima. Ovo su razlozi, zbog kojih sud tužbu odbija kao neosnovanu.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude tužilac osporava njenu zakonitost, u skladu sa članom 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS). Navodi da je obrazloženje presude nepravilno, jer je sud propustio da utvrdi odlučnu činjenicu da je osporeni akt protivan zakonskim odredbama kojim se reguliše pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti. Tužilac ne može trpjeti štetu zbog činjenice da nisu uplaćeni doprinosi od strane bivšeg poslodavca, jer je neuko lice, pa nije imao saznanje o nezakonitom postupanju poslodavca, a da se u presudi proizvoljno ističe da su mu stajali na raspolaganju različiti mehanizmi kontrole po datom pitanju. Povreda Zakona o doprinosima se ogleda u tome, što suprotno članu 28. stav 1. i 2. ovog zakona, sud nije cijenio da je država obavezna u svakom pojedinačnom slučaju da obezbijedi uplatu doprinosa. Predlaže da se zahtjev uvaži, presuda preinači, tako da se osporeni akt poništi ili presuda ukine i predmet vrati sudu na ponovno odlučivanje. Traži naknadu troškova za sastav zahtjeva, u iznosu od 1.316,25 KM.

U odgovoru tuženi navodi da se pravni osnov za podnošenje zahtjeva temelji na članu 28. stav 1. i 2. Zakona o doprinosima, da tužilac prigovara da ne može da trpi štetu zbog neuplaćenih doprinosa od strane bivšeg poslodavca i da su proizvoljni razlozi suda da su mu na raspolaganju bili različiti mehanizmi kontrole uplate doprinosa. Tuženi smatra da navodi zahtjeva ne dovode u pitanje pravilnost i zakonitost presude, jer je sud jasno obrazložio primjenu članova 36. i 38. Zakona, odnosno uslove koji treba da budu ispunjeni da bi nezaposleno lice ostvarilo pravo na novčanu naknadu. S obzirom da je tim odredbama, kao i članom 28. Zakona o doprinosima, definisano ko vrši nadzor i kontrolu nad uplatom doprinosa, neosnovani su navodi da je država obavezna u svakom pojedinačnom slučaju da obezbijedi uplatu doprinosa. Predmet postupka nije utvrđivanje odgovornosti, nego utvrđivanje činjenice ispunjenosti uslova iz članova 36. i 38. Zakona. Imajući u vidu da je nad poslodavcem otvoren stečajni postupak, a nije uplatio doprinose za slučaj nezaposlenosti, da nisu ispunjeni zakonom propisani uslovi da se tužiocu prizna pravo na novčanu naknadu. Navodi zahtjeva ne dovode u sumnju pravilnost utvrđenja da poslodavac nije uplatio doprinose za osiguranje od nezaposlenosti za zakonom propisani minimum staža, od čega zavisi ostvarivanje prava na novčanu naknadu, pa da je presuda pravilna. Predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu i ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu člana 39. ZUS, ovaj sud odlučuje kao u izreci iz sljedećih razloga:

Iz stanja spisa proizlazi da je upravni postupak pokrenut po zahtjevu tužioca od 11. juna 2021. godine, za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti, a nakon što mu je radni odnos prestao kod poslodavca „T.F.“ d.o.o. N.T., dana 18. maja 2021. godine. Prvostepenim rješenjem se odbija zahtjev tužioca za priznavanje prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti, iz razloga što poslodavac tužioca nije uplatio doprinose za osiguranje

od nezaposlenosti za vrijeme propisanog minimalnog trajanja osiguranja. Osporenim aktom se odbija žalba. Presudom se odbija tužba, iz iznesenih razloga.

Po ocjeni ovog suda, zakonitost i pravilnost pobijane presude se ne dovodi u sumnju prigovorima koje tužilac ističe u zahtjevu za vanredno preispitivanje presude.

U skladu sa članom 36. stav 1. Zakona, nezaposleno lice kojem je u smislu propisa o radu prestao radni odnos bez njegovog zahtjeva, saglasnosti ili krivice, a koje je provelo najmanje osam mjeseci neprekidno u osiguranju od nezaposlenosti u posljednjih 12 mjeseci, ili 12 mjeseci sa prekidima u osiguranju od nezaposlenosti u posljednjih 18 mjeseci, ima pravo na: a) novčanu naknadu, b) zdravstveno osiguranje i v) penzijsko i invalidsko osiguranje.

Po članu 38. stav 1. Zakona, prava iz člana 36. stav 1. ovog zakona, nezaposleno lice može ostvariti pod uslovom da je za vrijeme propisanog minimalnog trajanja osiguranja uplaćen doprinos za osiguranje od nezaposlenosti, u skladu sa propisima kojima se uređuju doprinosi.

Proizlazi da nezaposleni radnik ima pravo na novčanu naknadu ako mu je radni odnos prestao bez njegovog zahtjeva, saglasnosti ili krivice i pod uslovom da je poslodavac za vrijeme propisanog minimalnog trajanja osiguranja uplatio doprinose za osiguranje od nezaposlenosti, u skladu sa propisima kojima se uređuju doprinosi. U konkretnom predmetu, ovaj drugi uslov nije ispunjen, što ne spori ni tužilac, pa je sud nižeg stepena pravilno ocijenio da je osporeni akt pravilan i u skladu sa članovima 36. stav 1. tačka a) i 38. stav 1. Zakona.

Pozivanje tužioca na član 28. Zakona o doprinosima i ukazivanje na obavezu države da u svakom pojedinačnom slučaju obezbijedi uplatu doprinosa, ne utiče na pravilnost i zakonitost osporenog akta i presude, kao ni činjenica da nadzor nad obračunavanjem i plaćanjem doprinosa vrši Poreska uprava Republike Srpske, u skladu sa odredbama ovog zakonom i propisa kojim se uređuje poreski postupak, iz razloga što poslodavac nije izvršio uplatu doprinosa, pa pored činjenice da tužilac nije odgovoran za ovaj propust poslodavca, nisu ispunjeni zakonom propisani uslovi da mu se prizna pravo na novčanu naknadu.

Iz iznesenih razloga, ovaj sud nalazi da pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi nezakonitosti iz člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev odbija, na osnovu člana 40. stav 1. ZUS.

Odluka iz stava 2. izreke ove presude, zasniva se na odredbi članu 49a. stav 1. ZUS, po kojoj naknada troškova spora koju je dužna da nadoknadi protivna stranka pripada stranci koja uspije u sporu. Tužilac nije uspio u sporu, pa nema pravo na naknadu troškova spora.

Zapisničar
Nataša Božić

Predsjednik vijeća
Strahinja Ćurković

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić